

Naše kultúrne barbarstvo

pohľadom
Jána
Bahnu

Bratislavské hradné bralo je stredoeurópskym fenoménom. Pri dunajskom brode, na križovatke Jantárovej a Podunajskej cesty, zanechali svoje kultúrne stopy Kelti, Markomani, Rimania, Slovania, Nemci, Maďari i Židia. A predsa si Bratislava a etnikum, ktoré sa niekedy označuje za najstarší slovanský národ, neváži svoju kultúrnu históriu.

Nad mestom vyše 150 rokov trónila ruina hradu ako vztýčený prst, ktorý varuje pred premrhaním duchovného dedičstva minulosti. Aj tak však padlo podhradie s jedinečnou atmosférou, so synagógami i čarovným Rybným námestím. Dnes sa rekonštruje Hrad, ale hradné návršie nemá stále jasnú urbanistickú koncepciu. Doplatil na to aj Svätopluk s nepodarenou a nevhodne situovanou jazdeckou sochou. Hrad nekomunikuje s Dunajom

a nábřežím. Nie je doriešená dopravná infraštruktúra. Najvzácnejšie parcely predal magistrát súkromným investorom. Tí tu stavajú architektonické hradby s komerčnými fasádami. Akúsi nepodarenú verziu pražskej Malej Strany. Nové domy nedodrжали výškovú reguláciu, prekrývajú Hrad od Dunaja a nerešpektujú topografiu terénu - zostanú dokladom arogancie doby.

Teraz je na rade likvidácia PKO. Súkromný investor chce pokračovať v budovaní River parku. Diktuje mestu svoje predstavy a podmienky. V 40. rokoch minulého storočia bola na riešenie nábřežia a hradného kopca vypísaná medzinárodná architektonická súťaž. Víťazný návrh už vtedy rozvíjal nábřežnú promenádu s vysoko funkčnou architektúrou veľtržného a kongresového centra ako vstupnú bránu do mesta, kde však bolo miesto aj pre oddych, šport, umenie a zábavu podľa vtedy najaktuálnejších zahraničných vzorov. Premena priemyselno-veľtrhového priestoru na Park kultúry a oddychu bola priekopníckym činom.

Teraz chce súkromný investor tieto priestory sprístupniť hlavne vrstve, ktorá na to má, je jeho klientom či partnerom. Hrozí, že na nábřeží nevznikne verejný priestor pre všetkých Bratislavčanov. Z histórie zmizne kultúrna vrstva Dunajských veľtrhov a PKO. Bude sa začínať od nuly.

Európa si uvedomuje, že architektúra dokáže spájať. Už 28. januára udelia vo Frankfurte najvyššiu cenu za architektúru Nemecka obnove berlínskeho Nového múzea, ktoré pred rokmi zničila vojna. Anglický architekt David Chipperfield tu vytvoril skvost, ktorý sa zrodil z ruín. Na slávny berlínsky Ostrov múzeí vrátil ducha pruského kráľovstva - detaily pôvodnej architektúry tu ladia s autorovými citlivými a pritom vrcholne súčasnými dostavbami. Nevezmeme si príklad?